

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

הנשיא אברהם טל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום

תר"מ 119 / 21

- העותרים :
1. יניב שחר
2. "הכוח לשנות" בראשות יניב שחר

נגד

- המשיבות :
1. ליזי דלריצ'ה
2. רשימת "את" בראשות ליזי דלריצ'ה
3. מועצה מקומית גני תקווה

עתירה לצו מניעה ולצו להסרת מודעות לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה)

בשם העותרים : יניב שחר

בשם המשיבות 1-2 : עו"ד גיא בוסי

בשם המשיבה 3 : עו"ד רונית עובדיה

החלטה

בפניי עתירה נוספת שהוגשה לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה למתן צו מניעה וצו להסרת מודעות, שנתלו, לטענת העותרים, בניגוד להוראות סעיפים 9 ו-10 לחוק האמור למתן צו מניעה האוסר על המשיבות 1-2 לתלות שילוט מפר את הוראות החוק ולמתן צו המורה למשיבה 3 שלא להתיר בשטחה תליית שילוט מפר כאמור.

בליבה של העתירה מצויה מערכת הבחירות לרשויות המקומיות ובכללן המועצה המקומית גני תקווה (להלן: המועצה).

א. רקע וטענות הצדדים :

1. העותר 1 מתמודד לראשות המועצה בבחירות הקרובות לקבועות ליום 30.10.2018, ורשימתו, העותרת 2, מתמודדת למועצתה של המועצה.

עמוד 1 מתוך 5

2. המשיבה 1 היא ראש המועצה המכהנת, וגם היא מתמודד לראשות המועצה. המשיבה 2 היא רשימתה של המשיבה 1 ומתמודדת למועצתה של המועצה. המשיבה 3 היא המועצה.

טענות העותרים

3. המשיבות 1-2 מפרות את הוראות סעיפים 9(ב), 10 (א) ו-10(א1) לחוק דרכי תעמולה בכך שהן תולות שילוט תעמולה במיקומים אשר אסורים לתלייה, בין היתר על שטחי אדמה או על חומה או גדר חיצונית של מבנים. לשם כך צירפו העותרים דוגמאות רבות של שילוט כאמור (ר' פרק ב' לכתב העתירה וכן נספח 2 לכתב העתירה). הצבת שילוט על שטח ציבורי מנוגד להוראות סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה.
4. המשיבה 3 "התירה – בין במפורש, בין במעשה, בין בשתיקה, בין במחדל" למשיבה 1, העומדת בראשה, להפר באופן חוזר ונשנה את הוראות החוק כאמור וזאת בניגוד לסעיף 11 לחוק דרכי תעמולה.

טענות המשיבות 1-2

5. יש לדחות את העתירה על הסף לנוכח היעדר פניה מוקדמת כדין, שכן מכתב הפניה המוקדמת הונח במשרדי המועצה המקומית, בערבו של יום הכיפורים, מבלי שניתנה למשיבה הזדמנות סבירה לקבל ולבחון אותה. העותרים פעלו באופן זה על מנת למנוע בחינתה של הפנייה לגופה.
6. יש לדחות את העתירה על הסף נוכח היעדר ניקיון כפיים מצדם של העותרים, אשר מפירים את הדין באופן דומה לטענותיהם. העותרים ביצעו "עריכה מגמתית" של הראיות, לצורך הסתרת פרטים.
7. ההכרעה בעתירה התייתרה, שכן הן תיקנו את כל ההפרות נושא העתירה על ידי הסרת השלט המפר או העתקתו לתוך החצר, באופן אשר מותר על פי חוק.
8. חלק מן התמונות שהוצגו בכתב העתירה נערכו לשם הגשת העתירה והסתירו במכוון פרטים נוספים שהיו ליד אותו שילוט. בכתב העתירה הוצגו לעיתים תמונות של שני שלטים אשר לטענת העותרים מדובר בשתי הפרות שונות, ואולם למעשה היה מדובר באותו שילוט.

טענות המשיבה 3

9. הפנייה המוקדמת נעשתה שלא כדין. ביום 17.9.2018, ערב היציאה לחופשה ממושכת לרגל חג הסוכות, התקבל מכתב ההתראה בתיבת הדוא"ל של מנכ"לית המועצה, הגב' אירית נתן, אך לא ניתן היה לטפל בה עד לשובה של המועצה מהחופשה.

10. המשיבה 3 לא התירה למשיבות 1-2 להציב שילוט כמפורט בעתירה ובדעתה היה לכנס ישיבת בירור ופעולה בנושא, ואולם טרם הספיקה לבחון את הדברים הוגשה העתירה דנן. ביום 16.9.2018 היא שלחה לכל הסיעות הנחיות להצבת שילוט בחירות ברחבי המועצה.
11. המשיבה 3 פועלת להסרה ולהסדרה של שילוט בחירות, צירפה מספר דוגמאות בכתב תשובתה ותמכה דבריה בתצהיר.
12. עם גיבוש החלטה זו התקבלה במזכירות הוועדה בקשת העותרים להגיב לתשובות המשיבים וכנספח לה התגובה. אין בתגובה דבר שיש בו כדי לשנות מההחלטה, ולכן אינני מקבל אותה.

ב. המסגרת הנורמטיבית

1. סעיף 9 (ב) לחוק דרכי תעמולה קובע:
- "פרט לאמור בסעיף 10 לא תהיה תעמולת בחירות באמצעות הדבקה, התקנה, כתיבה, צביעה או זריקת אור על מבנים או גדרות או על כבישים, מדרכות או שטחים אחרים המיועדים לציבור שילך או שישע בהם"
2. סעיפים קטנים 10(א) ו-1(א) לחוק דרכי תעמולה קובעים:
- "10(א) לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המוצגות ברבים, אלא בהגבלות אלה:
- (1) המודעה לא תהא גדולה מ-50 על 70 סנטימטר;
 - (2) בוטלה.
 - (3) המודעה תישא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל האדם האחראי להזמנתה; ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או רשימת המועמדים;
 - (4) המודעה לא תודבק אלא על לוחות מודעות שיעדה רשות מקומית דרך קבע להדבקת מודעות או שיעדה במיוחד להדבקת מודעות של תעמולת בחירות לקראת בחירות.
- (1א) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א) תותר תעמולת בחירות באמצעות מודעה המוצגת על גבי דירת מגורים או על משרדה או מועדוניה של מפלגה או רשימת מועמדים, ובלבד שהצבת המודעה אינה אסורה לפי חוק הדרכים (שילוט), תשכ"ו-1966, ואם נקבעו תנאים והגבלות בחוק עזר לפי פסקה (2), כפוף לאותם תנאים והגבלות.
- (2) רשות מקומית רשאית לקבוע בחוק עזר תנאים והגבלות להצגת מודעה כאמור בפסקה (1), לשם הבטחת בטיחות הציבור ואיכות הסביבה, שענינם גודל המודעה, החומר שממנו היא עשויה או אופן הצגתה;"
3. סעיף 10א לחוק דרכי תעמולה קובע כי הוראות סעיף 10 יחולו בשינויים המתחייבים גם על "שלט מודפס או בלתי מודפס, אולם הגבלת פסקה (1) לסעיף 10 לא תחול על שלט הנושא אך ורק אות וכינוי שאושרו כדין לרשימת מועמדים".

4. תכלית ההגבלות הקבועות בסעיף 10 לחוק דרכי תעמולה היא שמירה על שוויון בין המועמדים, ומניעת הצפת מבני הרשות בשלטי תעמולה תוך פגיעה במראה המועצה המקומית (ראו: תר"מ 60/03 שינוי – מפלגת המרכז נ' דוקורסקי (השופטת ד' דורנר 12.10.2002) (להלן: עניין שינוי)).

5. עוד נקבע בעניין שינוי ביחס לאופן פירושם של סעיפים 9 ו-10 לחוק דרכי תעמולה:

"לעניין "דירת מגורים" נקבע, כי מונח זה מתייחס ליחידת מגורים נפרדת, ובכלל זה בית מגורים פרטי או דירה בבית משותף, כאשר האזור המותר להצבת מודעות תעמולה הינו שטח הדירה, לא כולל השטח המשותף לכלל הדיירים, כגון קיר חיצוני של בית משותף או חצר משותפת. עוד נקבע, כי חל איסור לתלות מודעות ברשות הרבים, ובכלל זה על גדר חיצונית למבנה, הגובלת ברשות הרבים, אך מותר להציב מודעות בתוך חצר פרטית, אם כי לא בצמידות לגדר. גישה זו מקובלת עלי ולא ראיתי לסטות ממנה.

משכך אף ברי, כי מודעה המוצבת בשטח המותר כאמור לעיל, מוגבלת מעצם מיקומה בגודלה, במובן זה שאסור שתחרוג מן השטח המותר."

ג. דיון והכרעה

6. בחינת טענות המשיבות 1-2 לפיהן הן הסירו את השילוט המפר או העתיקו אותו למקום מותר, מעלה כי חרף טענות אלו ונוכח התמונות שצירפו המשיבות 1-2 לכתב התשובה, הרי שהשילוט שהן תלו עדיין מפר את הוראות סעיפים 9 ו-10 לחוק דרכי תעמולה.

7. במסגרת ההחלטה בתר"מ 104/21 עדי שטרנברג נ' מיכאל וידל (5.10.2018), ונוכח טענות דומות שהעלה המשיב דשם לטענות המשיבות 1-2 כאן, נקבע כי:

"ביחס לשילוט המצולם בתמונות... ניתן לראות באופן ברור כי הם לא נתלו בתוך חצר הבית, ולבטח שלא על גבי הבית הפרטי. על מנת לתלות שילוט זה הותקן על הגדר החיצונית של הבית עמוד מיוחד ששימש כתמך לשלטים. בנסיבות אלו אין משמעות כי חלק מהשלט (ואפילו רובו) מצוי בתוך החצר, שכן קצותיו מונחות באופן ברור על הגדר החיצונית של הבית וזאת בניגוד גמור להיתר, שאפשר תליית שילוט בתוך החצר "אם כי לא בצמידות לגדר"....

כן ביחס לשלט המצולם... ניתן לראות באופן ברור כי הוא נפרש על פני מספר רב של דירות מגורים – והוא למעשה שטח הקיר החיצוני המשותף למספר דירות. מכאן כי גם שלט זה מפר את ההיתר, שכפי שנפסק – "לא כולל השטח המשותף לכלל הדיירים, כגון קיר חיצוני של בית משותף או חצר משותפת"

8. כך גם בנוגע לשלטים רבים שהוצגו בכתב התשובה של המשיבות 1-2, אשר לשיטתן של האחרונות מדובר כעת בשלטים "תקינים", וכאמור לא היא.

9. כך כמעט בכל התמונות שצירפו המשיבות 1-2 לכתב התשובה של השלטים לאחר "תיקון ההפרה", וכלשונן של המשיבות 1-2: "השלט הוסר מהגדר החיצונית והוכנס פנימה", הרי שמדובר למעשה באותו שילוט מפר – אשר מיקומו הועתק מהגדר החיצונית לצמידות לגדר, בתוך החצר המשותפת.

10. אשר על כן, ונוכח העובדה העותר שכנע כי נתלו שלטים שלא כדיון, והמשיבות לא שכנעו שההפרה תוקנה כדיון, אני מקבל את העתירה בראש זה, ומורה למשיבות 1-2 להסיר את השילוט המפר, שפורט בעתירה, או להעתיקו כך שיעמוד בהוראות הדיון כפי שפורשו בפרשת שינוי (וראו גם ער"מ 4/21 פיימן גרינברג נ' קונינסקי (13.09.2018), השופט ח' מלצר).
11. ככל שהעותרים יבחינו כי המשיבות 1-2 לא הסירו את השלטים כמפורט בהחלטה זו, ובטרם יגישו בקשה לביזיון או עתירה חדשה, הם יפנו למשיבות 1-2 במישרין, יכתבו את בא כוחן לפנייה זו, ויוודאו קבלתה.
12. טענת היעדר האכיפה על ידי המשיבה 3 לא הוכחה דיה, ואני מקבל את טענת המשיבה 3 כי היא פעלה ותפעל לפי הוראות דיני הבחירות. יחד עם זאת, מאחר והבחירות יתקיימו בעוד זמן קצר מאוד, על המשיבה 3 להפעיל סמכויותיה במהירות הראויה, וללא דיחוי.
- משכך, אני מוחק ראש זה של העתירה, וטענותיהם של הצדדים שמורות להן.
13. לאור סד הזמנים הקצר אינני מתייחס לטענות הצדדים בדבר הפניה המוקדמת או היעדרה, אבל אבקש להבהיר כי חובת מיצוי ההליכים אינה מתמצית בהמצאת מכתב למשרדי העירייה או הנחתו בלשכה. ככל שניתן יש לאפשר למשיבים לתקן את הטעון ליקוי, או לכל הפחות להשיב לפנייה לגופה – ועל המשיבים לעשות כן במהירות הראויה, ובשים לב להפרה ולמועד הבחירות.
- ככלל, על הצדדים להידבר ביניהם לצורך הבטחת מערכת בחירות תקינה.
14. לאור כל האמור, אני מקבל את העתירה בחלקה, אך נוכח האמור בפסקה 13 לעיל, אין צו להוצאות.
- ניתנה היום ה' בחשוון תשע"ט (14 באוקטובר 2018)

אברהם טל

נשיא בית משפט מחוזי
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית מרכז-דרום

עמוד 5 מתוך 5